

Om transformering av lover og forskrifter til programkode

DRI2001, bolk II:
Automatisering av beslutninger

Forelesning 18. oktober 2007

Om begrepet "transformering"

Bokmålsordboka

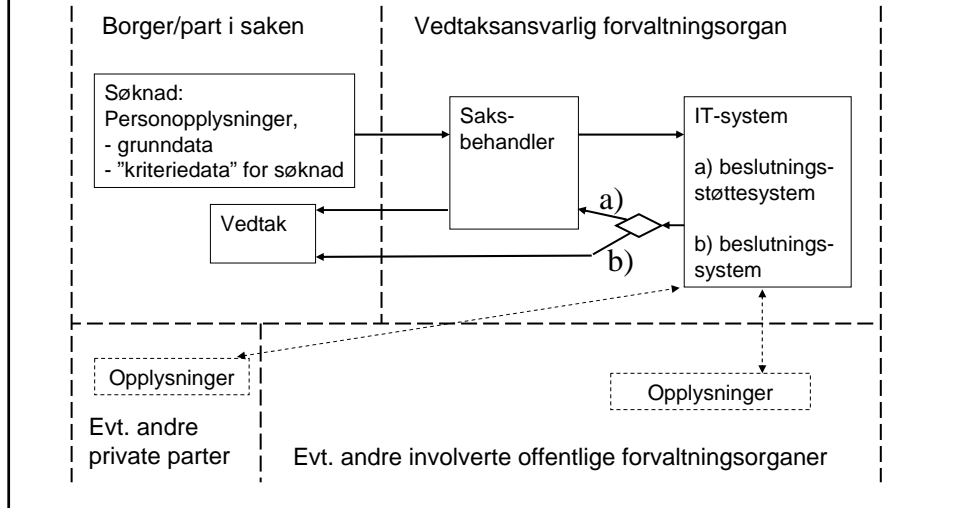
TILSLAGSORD   **ARTIKKEL FRA BOKMÅLSORDBOKA (offisiell rettskriving)**

transformere   **transforme're** v2 (fra lat., av *trans-* og *formare* 'danne') omforme, omdanne, særl: overføre elektrisk strøm fra én spenning til en annen

- I forvaltningsinformatikk:
  - "datamaskinprogrammet er en *alternativ representasjon* av den rettslige normen" (Bing, 1984)
  - "transformering fra regeltekst i naturlig språk til edb-program innebærer noe prinsipielt forskjellig fra 'oversettelse' i vanlig forstand, bl.a pga de *utvalg* og *suppleringer* som foretas" (Schartum, 1993)

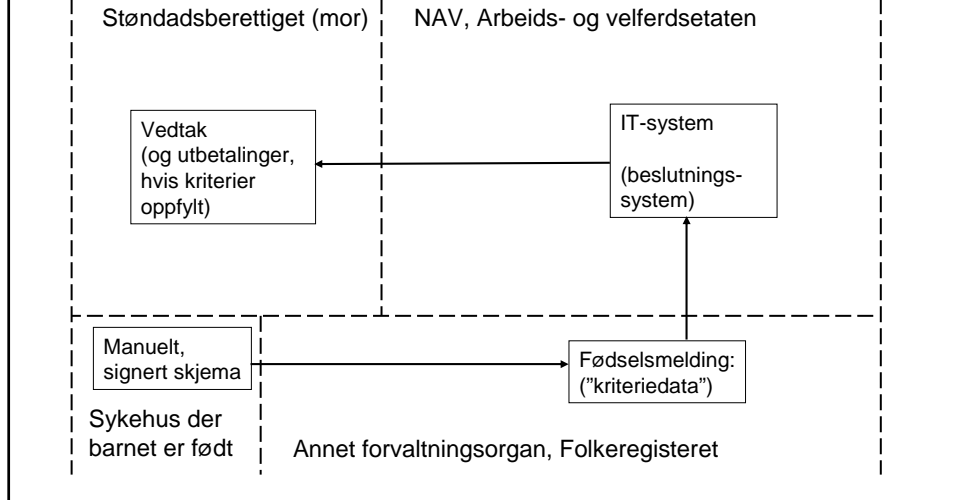
IT-støtte i offentlig saksbehandling

"Typisk prosess:"

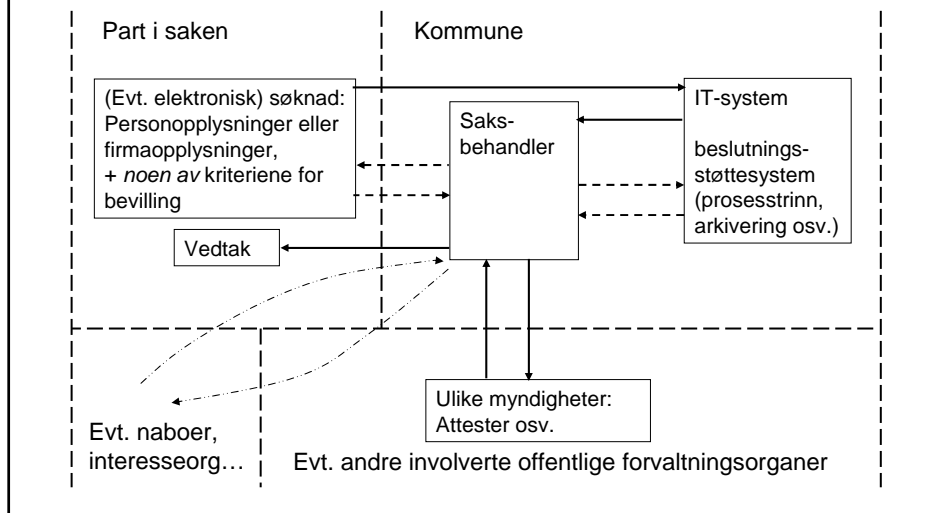
Variant; barnetrygd

Hel-automatisert beslutning

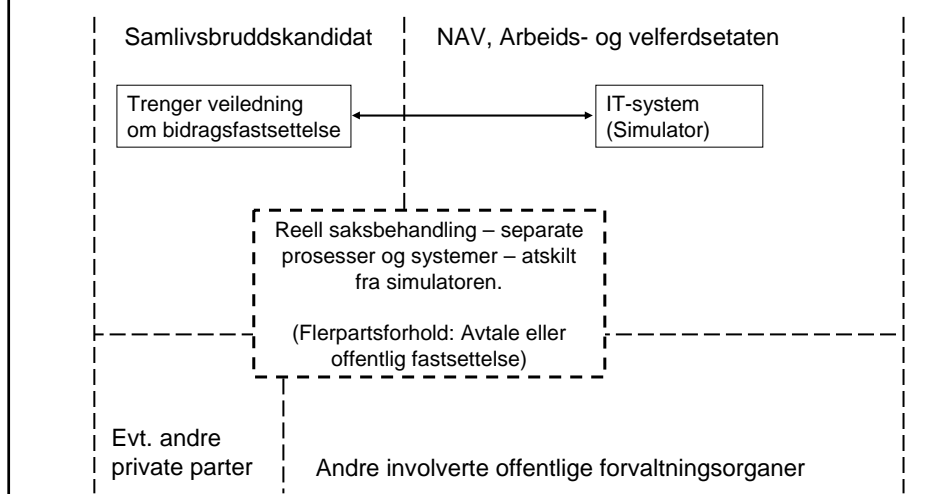
Variant; skjenkebevilling

"Svak beslutningsstøtte", hovedsakelig manuell behandling

Variant; vedtakssimulator

Veiledningsformål, publikumsløsning uten reell saksbehandling

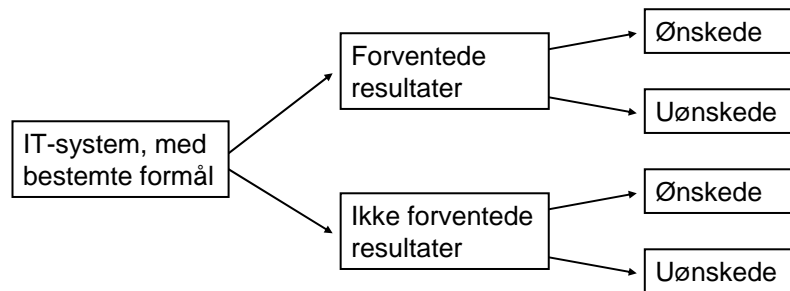
Hovedbegreper fra artikkelen "Dirt in the Machinery of Government":

- "Transformering av rettskilder"
  - Kap. 6: Dekningsgrad/utstrekning
  - Kap. 7: Grad av transformering - formalisering
  - Kap. 8: *Utvalg* av "transformerbare" operasjoner
  - Kap. 9: *Supplering* av rettskildene
  - Kap. 10: "Tvilsom" eller gal representasjon av normen
- "Transformering av sakens faktum"
  - Kap. 11: Bruker/saksbehandlers tolkning og forståelse av hvordan systemet skal brukes

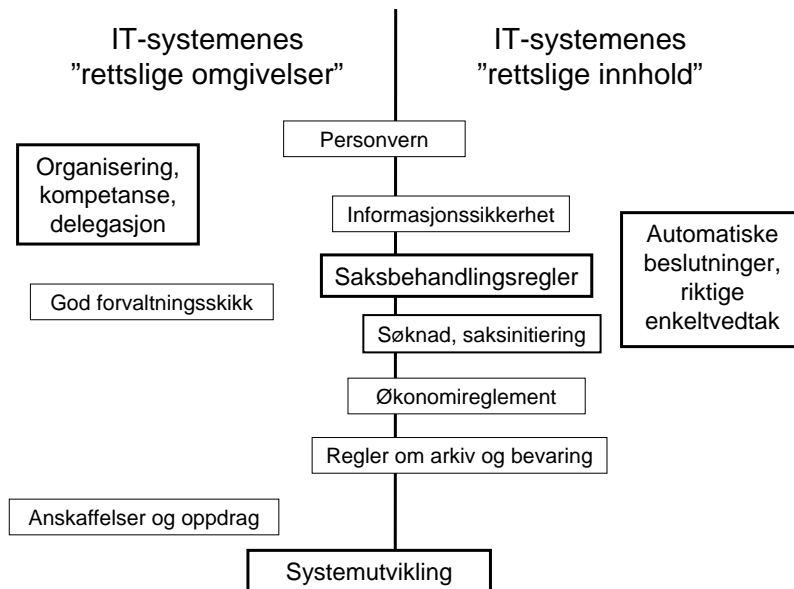
Nærmer om transformering:

- Transformeringen skjer – i hovedsak – under systemutvikling
  - Kravspesifisering, designvalg, programmering
- Noe av transformeringen skjer under *bruk*
  - Tolkning av hva som skal registreres, bruk av koder
- Transformering omfatter både *materielle* regler og *prosessuelle* regler
- *Utvalg og supplering* av rettskildene er rettslige beslutninger!

Resultater av å anvende IT-systemer

Infrastrukturperspektiv, samspill og integrasjon

Om å tilpasse rettsregler til systemer

- eRegelprosjektet
  - 1999-2001
  - Alle departementer involvert
  - Offensiv innfallsvinkel: Fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon
  - Teknologiuavhengighet som mål
- eForvaltningsforskrift
  - Generell rett til å henvende seg elektronisk til forvaltningen
  - ...Men forvaltningen kan stille krav til bruk av tilrettelagte løsninger, bestemt sikkerhetsnivå o.l.

Eksempler som ble brukt i forelesningen, med referanser til nettet:

Eksempel 1, skjenkebevilling for en enkelt anledning - åpent arrangement

(Oslo kommune)

Artikkel

<http://www.naringsetaten.oslo.kommune.no/article.php?articleID=21559&categoryID=7219>

Skjema

<https://extra.oslo.kommune.no/app/snok/nae/nae004/>

Rettskilder

<http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19890602-027.html> (alkoholloven, § 1-6 ff.)

(Vefsn kommune)

Artikkel

<http://www.vefsn.kommune.no/nordland/vefsn/vefsnk.nsf/id/BF9B364693D6FC58C12570FF0042AE7C?OpenDocument>

Skjema

[http://www.vefsn.kommune.no/nordland/vefsn/vefsnk.nsf/Attachments/F1C65A3A9FB9743EC12570FF0041F91A/\\$FILE/skjenkebev_enkelt.doc](http://www.vefsn.kommune.no/nordland/vefsn/vefsnk.nsf/Attachments/F1C65A3A9FB9743EC12570FF0041F91A/$FILE/skjenkebev_enkelt.doc)

Eksempel 2, bytte av fastlege

Artikkel

<http://www.nav.no/page?id=361>

Skjema

<https://tjenester.nav.no/minfastlege/innbygger/visloginside.do>

Rettskilder

<http://www.lovdato.no/all/hl-19821119-066.htm> (kommunehelsetjenesteloven § 1-3)<http://www.lovdato.no/for/sf/ho/xo-20000414-0328.html> (fastlegeforskriften, §§ 4 og 5)**Eksempel 3, barnebidrag**

Artikkel

<http://www.nav.no/page?id=339> (målsetning og hovedtrekk i regelverk)

Skjema ("bidragskalkulator")

<http://tjenester.nav.no/bidragsveileder/servlet/dispatcher/>

Rettskilder

<http://www.lovdato.no/all/hl-19810408-007.html#71> (barnelova, kapittel 8, særlig § 71)<http://www.lovdato.no/for/sf/bl/xl-20030115-0123.html> (Forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot, §§ 2, 3 og 4 ff, + vedlegget til forskriften)<http://rundskriv.nav.no/rtv/lpext.dll/hovednummer/h55/h55-r/h55-r02/h55-r02-k00/h55-r-k08/h55-r71-k08-p04?f=templates&fn=main-j.htm&2.0> (eksempel på rundskriv, tolkning av begrepet "inntektsevne" etc.)